

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

EGY PÁR GONDOLAT

- Érdekes Kolónak ez a fajta picit pesszimista, bátortalan hozzáállása. Én ezt soha nem éreztem, amikor versenyeztünk
- jegyzi meg Dittmer.
- Igen, ebből a pályán már nem volt tapasztalható semmi. De ellőtte...
- Csak nem félt?
- Á, dehogy semmitől – vágom rá azonnal.

Egyszer beszélgettünk a viharos, esős időben való munkáról, ugyanis ő akkor is kiment néha edzeni. A villámok ilyenkor veszélyforrást jelenthetnek mindenkire, aki a vízben vagy a szabadban tartózkodik. Meg is kérdeztem tőle:

- Nem félsz a villámoktól?
- Nem – válaszolt határozottan. – Ha úgy kell lennie, hogy egyszer belém csap a villám, akkor úgyis úgy lesz.

Nem tartott semmitől, az ájulás után is mi voltunk jobban betojva, meg is egyeztünk abban, hogy ha egy pálya után szól Robinak, akkor nem csak azt mondja, Robi gyere ide, hanem azt is hozzáteszi, hogy jól vagyok, így én is tudom, rendben van minden. Ez így is történt, azt követően már mindig úgy mondta:

- Robi, gyere ide! Jól vagyok.

Dittmer néz maga elé, én is ugyanezt teszem, és folytatom, mintha csak tudnám, miről szeretne hallani:

– Tudod, nagyobb veszteség, mint valaha felfoghatjuk, természetesen a család és a hozzátartozók fájdalma nem enyhíthető. De nem csak egy sportgénusz halt meg, nem csak egy jó ember, nem csak egy bajnok, hanem valami más is...

Magával vitte azt a tudást, amely ebben a sportágban csak neki adatott meg. Nem akarom magam ismételni, de állítom, hogy nála többet senki nem tudott a kenuzásról. Példamutató és fegyelmezett élete sokaknak adott útmutatót, és segítséget ehhez a sporthoz, az eredményeiről nem is beszélve.

Edvinnel jó párszor szóba került közöttünk és a csapaton belül is az a tény, hogy mióta elment, akárhányszor beszélünk a kenuzásról vagy a sportágról, nem tudtunk úgy fogalmazni, hogy ne Kolónál lyukadjunk ki. Edvin nagyon szépen foglalta össze:

– Nem működik a sport nélküle, ő a viszonyítási alap. Még egy lapátot vagy egy hajót sem lehet úgy szóba hozni, hogy ne említsék meg az ő nevét. Azonnal felmerül, neki hogy tetszene, az övé milyen volt.

Közben eszembe jut egy helyes történet, Edvin mesélte valamelyik edzőtábor után. Ő majdnem 10 éven keresztül volt vele mindig egy szobában, és Koló csak teljes sötétben, füldugóval tudott aludni. Mindig volt nála egy póló, hogy a szemére tegye, ha nem volt elég jó a függöny. Egyszer egy floridai táborban olyan szobát fogtak ki, amelynek az ablaka alatt volt egy szivattyú, és éjjel-nappal nagyon hangosan ment. Koló három nap után nem bírta tovább, és elköltözött egy másik helyiségbe, ahol természetesen már laktak. Igen ám, de ott nem volt több ágy meg hely sem, így kisajátította a gardróbszekrényt és egy álló hónapig abban aludt.

Dittmer hangosan felnevet.

– Ez jó nagyon jó – mondogatja.

– Hát, igen, voltak örült dolgai – nyugtázom én is röhögve. –
De ez még semmi!

Volt valaha a csapatban egy Jakuzza becenévre hallgató kenus, akiről köztudott volt, hogy holdkóros, és alvás közben mászkál, ezért egy picit mindenki tartott tőle, nem szerettek vele egy szobában lenni. A sors egyszer úgy hozta, hogy Koló került vele össze, nem kis bánatára. Na, mindegy, jött a lefekvés ideje. Éjjel egyszer csak Jakuzza felkelt, kiment a fürdőszobába, és befelé jövet észrevette, hogy nincs teljesen behúzva a függöny, így reggel besüt majd a nap. Koló felriadt, és mivel előtte több tudományos cikket olvasott arról, hogy a holdkórosokat nem szabad felébreszteni, ezt mindenképpen tiszteletben akarta tartani. De biztos, ami biztos bebújt a szekrénybe, majd onnan kikandikálva halkán kérdezte:

– Jakuzza, támadsz?

– Dehogy támadok, csak a függönyt húzom be – válaszolta röhögve, hiszen tudta, Koló csak a sötétet bírja.

Köztudott volt az is, hogy nagyon szeret fényképezni és kamerázni. Hütivel az egyik amerikai tábor során elmentek fényképezőgépet vásárolni. Koló megvette a legprofibbat.

– Minek neked ez az óriási objektív, a profi fotósoknak van ilyen! – mondta Hüti.

– Mert én profi vagyok! – jött a válasz.

De a következő napok eldöntötték, még sincs ilyen komoly fényképezőre szüksége, azért egy csomó képet elkészített, majd visszavitte a gépet, Amerikában ugyanis akkor egy hétig ki lehetett cserélni az árukat. A videokameráját is mindenhova cipelte, és azzal is állandóan felvételeket készített. Bár azt állította, hogy őt nem érdekli a csendélet, mégis egy csodás tujáról készített fotó volt a laptopján, amelyről épp csepegett le a harmat.

Fantasztikus hajnali pillanatot kapott el, de soha nem büszkélkedett vele, sőt, inkább titkolta.

Azt viszont egyáltalán nem titkolta, hogy utálta, ha utána iszik valaki. Persze ez is a hipochondriájára vezethető vissza. Senkinek a poharából vagy kulacsából nem húzott le egy kortyot sem, viszont ha valaki kért tőle, azért adott, de az egy ki nem mondott szabály volt, hogy nem lehetett hozzáérni az üveg szájához.

– Nyugi, csak öntöm – mondtuk mindig ilyenkor.

– Ne lehelj! – vágta rá gyorsan, mert nem akarta, hogy bárki is belelehellen a kulcsába.

– Hát – nyugtázom –, ilyen és ehhez hasonló dolgok estek meg velünk. Tényleg, Andreas te mióta ismerted?

– Hú – kezdi Dittmer –, a mi történetünk nagyon érdekes, jó 15 éve figyeltünk fel egymásra Kolóval, természetesen, mint ellenfelek. F fiatalok voltunk mind a ketten, ráadásul egy korosztály. Nagyon sok nagy csatánk volt, tudtuk és éreztük, hogy sok nehézséget fogunk még egymásnak okozni a pályán. Viszont volt egy nagyon fontos dolog mindkettőnkénél, tiszteltük egymást, ez volt az alapvető kapocs kettőnk között. Gondoltuk és tudtuk a másiktól, hogy nagyon komolyan veszi, amit csinál, és iszonyú sokat dolgozik érte. Felad mindent ezért, és imádja a kenuzást. Kialakult egyfajta kapcsolat közöttünk, elkezdtünk beszélgetni a versenyek után, vagy megittunk együtt egy üdítőt, kielemeztük a pályát, az ellenfeleket, az időjárást meg hasonlókat. Amikor a hazátokban versenyeztünk, Koló mindig meginvitált egy partira vagy összejövetelre. Barátságos volt és kedves, hamar jóban lettünk, olyannyira, hogy amikor nem egy számban indultunk, akkor a pálya mellől már drukoltunk is egymásnak. Ritka dolog a profi sportéletben, hogy ellenfelek barátok lesznek, de mi nagyon megkedveltük egymást. Egy idő után beavattuk egymást a magánéletünkbe

is, azt is tudtam például, hogy építkezik és kertet tervez, vagy hogy kedveli a faszobrokat.

– Komolyan, ilyenekről is beszélgettetek?

– Hogyne. Eleinte persze csak a sport volt a téma, én állandóan arról faggattam, hogy nyerhetett egyszer a dusiburgi vb-n öt aranyérmet. Ez a mai napig nem fér a fejembe, erre ember nem lehet képes, mindig ezt mondogattam neki. Ő pedig csak szerényen mosolyogva annyit fűzött hozzá, még te is nyerhetsz ötöt.

– Mondtad, hogy a faszobrokról is hallottál. De tudod, hogy az honnan jön?

– Azt nem.

– A dél-afrikai edzőtáborokban zsákszámra vette a szebbnél-szebb fa dolgokat, és mindig ajándékba is vitt mindenkinek. Még a támogatóira is gondolt. Emlékszem, amikor most hazament, és nem volt ideje piacozni, Kiss Tamásnak adta le a rendelést. De Hütivel is volt egy jó sztorija. Közös mentek alkudozni, s mindketten beleszerettek egy asztalba, amelynek lábai fa elefántok voltak, a teteje meg üveg. Az egyik szobájának ez lett a dísze. Az történt ugyanis, hogy Hüti tudta a jó árat kialkudni, mégis Koló vitte haza. Hüti nem bánta, gondolta, majd egy másik napon ő is vesz egyet, de soha többet nem találtak ehhez hasonlót, csak olyan nagy méretben, amelyet a repülőn nem lehetett volna hazavinni. Így maradt hoppon Hüti.

– Most, hogy így mondd, rémlik, hogy amikor nálam járt Berlinben, milyen hosszan időztek kedvesével egy ilyen kirakat előtt. Meghívtam őket arra a showjellegű viadalra, amelyet mi szerveztünk. Egy kis verseny és kikapcsolódás is volt egyben. Utána elmentünk egy városnézésre. Emlékszem, nagyon meg akart nézni mindent, valamennyi emlékmű érdekelte, a végére már lejártuk a lábunkat. Itt volt időnk hosszabban is beszélgetni, ekkor döntöttük el, hogy most itt Hawaii-on

végre egyszer egy hajóban evezünk, és nem riválisok leszünk. Meg is állapodtunk, és mind a ketten nagyon örültünk. Az eredményeink miatt valahogy úgy éreztem, a sportbarátságon túl egyfajta különleges kötelék van közöttünk, hiszen azon a két olimpián én is aranyérmes lettem, ugyanabban a számban, csak a másik távon. Végtelenül szimpatikus ember volt. Attól kezdve, hogy kitaláltuk a molokait, állandó telefon- és e-mail kapcsolatban voltunk.

Jólesik, hogy végre nem én beszélek. Hallgatom Dittmert, és egy más dimenzióban járok már.

Ahogy Dittmer beszél, megerősödik bennem, hogy Kolónak a környezete is nagyon meghatározó volt. Valahogy mindenki, aki mellette állt, méltóan képviselte a szellemiségét. Azért is fontos, mert ez ritkán adatik meg egy embernek és ő ezt megkapta a barátok, az edzők, a vezetők, a társak, sőt még a szponzorai személyében is. A körülötte lévők olyan emberi értékeket és tulajdonságokat képviseltek, melyek méltók voltak ehhez a méltán kiemelkedő munkássághoz. Ez persze nem csupán szerencse. Ezt sugározta, ezért is vonzotta be a jobbnál jobb embereket, a vele való kapcsolat vagy barátság egy garancia, mint egy védjegy, úgy jelent meg.

Legjobban Csilla fogalmazta meg Kolóról ezeket a gondolatokat, ráadásul ő nem sportolói szemmel, hanem egy villamos ipari cég, az ABB képviselőjében, mint támogató került Koló közelébe. Más szemszögből, de mindenképpen nagyon jól vont párhuzamot az emberi teljesítőképesség, a kitartás és teljesítmény egységében. Elmesélte, milyen mély nyomott hagyott benne az első találkozás. Egy régi, közös barátnál futottak össze:

– Már a bemutatkozásnál tréfálkoztunk, hogy az ő neve az ismertebb. De ezt a maga szerénységével háritotta el majd

általános témákról beszélgettünk. Koló sok mindenről érdeklődött és persze szóba jött a kenuzás is. Első pillanattól szimpatikus volt nekem. Továbbiakban is megtestesítette azt, amelyet jó értelemben véve minden embernek a saját területén képviselnie kellene: a küzdeni tudást, a kitartást, az akaraterőt, az egészséges bizonyítási vágyat, a céltudatosságot. Ezt hitelesen és nem hivalkodóan tette, nem a szereplési vágytól fűtve. Egy jó ember a génjeiben hordozza mindezt, és a helyén tudja kezelni. Szerénysége belső indítatottságának és tapasztaltságának is köszönhető, minden szinten sokat látott meg ebből a világból. Az igazi nagyságokat jellemzi, hogy minden körülmények között képesek normálisak maradni, nem száll a fejükbe a dicsőség, olyan értékrendet képviselnek, mely példamutató és főleg útmutató mindenki számára.

Csilla mindig is csodálta azokat az embereket, akik nem adják fel, akik túl tudnak lépni a saját és mások által kialakított korlátokon. Erre egy átlagember ritkán képes. Még akkor is össze tudja szorítani a fogát és meg tudja csinálni a feladatot, ha minden ellene szól.

– Bár nem vagyok sportoló, mégis úgy vélem, az élsport ennek a legjobb példája – folytatta –, itt mutatkozik meg az emberi teljesítőképesség legvége, mind a fizikai, mind az idegi terheltség miatt. És ha valaki ezt ilyen eredményesen, ennyi éven keresztül képes úzni, az előtt meg kell hajolnunk. A sportot a küzdeni akarás és az összetartás, az összetartozás jellemzi. A mai világból pedig hiányoznak a példaképek és az ideák. Koló pedig az volt, idea mindenki számára, ebben biztos vagyok. Követendő példa az élete és a munkája, amely nemcsak a sportra szűkíthető le.

Ahogy szavait idézem fel Dittmernek, eszembe jut, mit is mondott egyszer Kiss Gyuri. Beszámolt arról, hogy elvitte egyszer Kolót díszvendégnek egy céges tréningre. Komoly cég-

vezetők kérdezték, és ő úgy tudott válaszolni, hogy a tőle szerzett élményeket és tudást be lehessen építeni munkájukba és hivatásukba. Koló egyébként abban is mintát mutatott, ahogy egy-egy ilyen megbeszélésen megjelent. Vitte az eredményeit bemutató kisfilmet, fotókat, hogy felkészültségével megtartsa a tárgyalópartner érdeklődését, akár angolul is.

– Az energia hatékony felhasználásáról van szó, legyen az akár az emberben lévő testi-lelki energia – elemezte tovább Csilla – és beszélhetünk a cél eléréséhez kapcsolódó egészséges életmódról vagy a természettel, környezettel való harmóniáról, Koló egész életében megtalálta az egyensúlyt ezekben a fő témákban. E miatt is kell segíteni az élsportot, mert a legfontosabb erkölcsi és morális alapok megszerzésére és megtartására hívja fel a figyelmet. Ezen erények elismeréseképpen, osztatlan egységet alkotott az ABB vezetése és úgy döntött, hogy további pályafutásában támogatja Kolót. A cég marketingeseként a mai napig úgy gondolom, hogy az ilyen sportolók vagy ezeket az értékeket képviselő művészek az igazi arcok a reklámokban, mert ők képviselik a tartalmot és az eredményeken túl a legfontosabbat, a hitelességet. Bármilyen reklámot is látnak, az emberek legbelül azért mégis tisztában vannak a maradandó értékrendekkel. Mi büszkék vagyunk, hogy egy ilyen embert támogathattunk. A munkánkból adódóan egyre többet találoztunk Kolóval, aki mindig sztárallűrök nélkül állt rendelkezésre. Együttműködő volt, akár a legapróbb részletekig. Akadt, hogy két edzés között csak úgy odafutottam megmutatni a készülő riport pólóját, de ő azt is komolyan vette. Becsületessége abban is megmutatkozott, hogy egyből előtérbe hozta a társát – téged –, és mindig is egységben gondolkodott. Azt kérte, hogy hosszú távon mi, az ABB is a párosnak szavazzunk bizalmat.

Mindig is tudtam, hogy Koló ebben a kérdéskörben sem a saját malmára hajtotta a vizet, hanem mindig is az egységünkért dolgozott. Az egységért, amely már nincs többé, legalábbis ebben a jelenlegi dimenzióban...